

Aneboda Sn, Sm

ARKIVEXEMPLAR

BESLUT

DATUM
2002 06 07

BETECKNING
312- 01776-2002

ERT DATUM

ER BETECKNING

2005-02-02 beslöt
A.c / K.L.
A.L.

Kyrkorådet i Aneboda församling
Järnvägsgatan 4
360 30 Lammhult

Skydd enligt lagen (1988:950) om kulturminnen m.m. för Lammhults kyrka, Aneboda församling, Växjö stift, Växjö kommun, Småland, Kronobergs län.

Beslut

Riksantikvarieämbetet (RAÄ) beslutar med stöd av 4 kap. 4 § lagen (1988:950) om kulturminnen m.m. (KML) att bestämmelserna i 4 kap. 3 § KML om tillståndsprövning skall tillämpas på Lammhults kyrka med tillhörande klockstapel och kyrkotomt. Bestämmelserna i 4 kap. 3 § skall dock inte tillämpas på interiöra ändringar i församlingslokalerna.

Bakgrund

Alla Svenska kyrkans kyrkobyggnader uppförda t.o.m. 1939 är skyddade enligt 4 kap. KML. Enligt 4 och 14 §§ i detta kapitel kan RAÄ besluta att även kyrkobyggnader, kyrkotomter och begravningsplatser tillkomna 1940 och senare, som är märkliga på grund av sitt kulturhistoriska värde skall skyddas. Av förarbetena till lagen framgår att begreppet *kulturhistoriskt värde* också innefattar *konstnärligt värde* och att även kyrkor som är yngre än ca 20 år kan skyddas.

År 1990 fattade RAÄ beslut om skydd för ett urval kyrkor byggda 1940 och senare, sammanlagt 83 kyrkor. 1996 beslutades om skydd för ett urval av begravningsplatser med kapellkrematorier eller begravningskapell, sammanlagt 22 anläggningar.

Urvalet behöver ses över med jämna mellanrum och RAÄ har nu beslutat att göra en utökning av urvalet av skyddsvärda kyrkor byggda 1940 och senare. Orsaken är dels att inventeringsunderlaget när det gäller de nya

kyrkorna har förbättrats sedan det förra urvalstillfället och dels att ett flertal nya kyrkor har byggts.

Två kyrkor, två begravningsplatser med kapell byggda 1940 eller senare i Växjö stift har enligt beslut 1990 och 1996 skydd enligt KML och i det nu aktuella urvalet har RAÄ beslutat att ytterligare tre kyrkor i stiftet skall skyddas.

Redogörelse för ärendets handläggning

Urvalet av skyddsvärda kyrkor som omfattar kyrkor byggda 1940 eller senare har skett i samråd med länsstyrelser, läns museer och Arkitekturmuseet. Vid urvalet har följande kriterier beaktats:

- Hög arkitektonisk och konstnärlig kvalitet
- Tidstypisk utformning
- Återspeglning av internationella arkitekturtrender
- Kyrkan som del i en miljö, t.ex. ett medvetet gestaltat förortscentrum
- Exempel på teologiskt och liturgiskt betingad gestaltning
- Verk av framstående arkitekter, även lokalt
- Konstnärligt betydande fast utsmyckning
- Intressanta och nydanande tekniska lösningar

Förslag till utökat urval av skyddsvärda kyrkor har remitterats till stiftsstyrelser och till berörda församlingar. Muntliga kontakter har tagits med de församlingar som inte yttrat sig eller som varit tveksamma till skyddet.

Växjö stift har den 27 januari år 2000 tillstyrkt att Lammhults kyrka ska omfattas av skydd enligt KML.

Aneboda församling har per telefon tillstyrkt förslaget.

Beskrivning av kyrkan

Lammhults kyrka byggdes 1964 efter ritningar av arkitekt Claes Knutsson.

Lammhults kyrka ligger fritt i parkmiljö i ett bostadsområde i Lammhult byggt samtidigt med kyrkan. Kyrkan är sammanbyggd i norr med församlingslokaler och hela anläggning är uppförd i betong med cyklopmurade fältstensfasader med kraftfull struktur. Över kyrkan reser sig ett brant valmat tak belagt med spån, medan anslutande lokaler har plana tak, klädda med kopparplåt. Söder om kyrkan står en hög klockbock i betong. Kyrkorummet har tresidigt kor i söder med en

fönstervägg prydd av glasmålningar av Olle Svanlund. Det höga innertaket är klätt med mörkbetsad träpanel. Altaret är murat i natursten, med skiva av svart kalksten. Predikstol och dopfunt ansluter i enkla blocklika former i svart och vitt. På 1990-talet tillkom nya armaturer och orgel.

Motiv för beslutet

Kyrkan kännetecknas av särpräglat formspråk där anspelningar på ålderdomlig arkitektur förenas med modernistiska drag. Kyrkan har hög arkitektonisk och konstnärlig kvalitet.

RAÄ anser därför att bestämmelserna i 4 kap. 3 § KML om tillståndsprovning bör tillämpas på Lammhults kyrka med tillhörande klockstapel och kyrkotomt. Detta innebär bl.a. att inga väsentliga ändringar får genomföras utan tillstånd av länsstyrelsen. Interiöra ändringar i församlingslokalerna bör dock kunna ske utan tillståndsprovning. Innan sådana ändringar genomförs bör dock samråd ske med länsstyrelsen

Beslut i detta ärende har fattats av riksantikvarien Erik Wegræus efter föredragning av arkitekten Kerstin Alexandersson. Överantikvarien Christina von Arbin, avdelningschefen Sven Göthe, avdelningsjuristen Bengt Green, förste antikvarien Ingrid Sjöström och antikvarien Anette Karls Fors har deltagit i den slutliga handläggningen.

Överklagande

Detta beslut kan överklagas hos länsrätten. Hur man överklagar framgår av bilaga.

Erik Wegræus

Kerstin Alexandersson

Bilaga:
Hur man överklagar

Kopia till:
Svenska kyrkan
Växjö stift
Länsstyrelsen i Kronobergs län
Smålands museum
Växjö kommun
Arkitekturmuseet